

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 223. — STEV. 223.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 22, 1924. — PONDELJEK, 22. SEPTEMBRA 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

DAVIS JE NAPADEL TARIFNO POSTAVO

Demokratski predsedniški kandidat Davis je rekel, da visoki tarif ne pospešuje splošnega blaga, temveč varuje le interese bogatinov. — Republikanci v vseh industrijah so za nižje plače. — Demokratski kandidat je bil v Indiani navdušeno sprejet. — Zamorski duhovniki agitirajo za demokrate.

Port Wayne, Ind., 21. septembra. — Precejšen del Indiane, okužene od Klana, čuti danes nekako olajšanje ko je čul govoriti človeka o "amerikanizmu" kot stvari, ki pomenja osebo prostost, prostost govora, prostost vere ter enakost vseh ljudi.

Vse to in še dosti več so čuli prebivalci Indiane, ko je John Davis potoval skozi severni del države ter zavzel odločno svoje stališče poleg dr. McCullocha, katerega ljudje vedno bolj in bolj priznavajo kot protiklanskega prvoboritelja obeh strank, čeprav kandidira na demokratskem tiketu.

Davis ni omenil Klana. Tega mu ni bilo treba, kajti s tem, da je odobril kandidaturu dr. McCullocha, je potrdil svoje stališče proti Klanu.

Davis so prebivalci Indiane navdušeno sprejeli. Velike ljudske množice so ga čakale v Laporte, kjer je imel včeraj zjutraj svoj prvi govor; v South Bend, kjer je imel dva nagovora sredi dneva in v Fort Wayne, kjer je govoril zvečer.

Mr. McCulloch je rekel danes zjutraj, da ne more biti niti najmanjšega dvoma, da bo Davis zmagal v državi.

Črni duhovniki so povedali svojim vernikom, naj glasujejo za demokratski tiket "straight".

Bolj konservativno mnenje pa se glasi, da bo predsednik Coolidge mogoče zmagal na robu Indiane in da lahko pridobi Davis zase tudi ta rob z živahno kampanjo. Vsled tega je bil storjen sklep, da bo imel tukaj še eno serijo govorov.

Na banketu, prirejenemu njemu na čast, je rekel Davis: —

"Ali ste kedaj mislili na to, da obstajajo tri različne teorije v Združenih državah glede vzrokov, zakaj vam pravijo država, okraj, mesto in zvezna vlada: — "Daj nam del svoje dnevne plače".

"Predstavljamo si veliko cesto in ne enem koncu te ceste je široka in globoka reka. En sam prevoznik čaka tam vse potnike in na drugem koncu te ceste so vrata in tam stoji davčni kolektor.

"Ta cesta je polna ljudi. Nekateri hodijo peš, drugi se vozijo v Fordih in tretji v dragih karah. Vsi pa gredo v isto smer in od vsakega vzame davčni kolektor nekaj.

"Republikanska doktrina pravi, da vzame kolektor to ter da vladi, da vlada lahko razdeli dotično med one, ki imajo najboljše stroje na cesti.

"To je tarif. Oglejte si mezdne lestvice v Združenih državah in našli boste, da se je v petdesetih letih plačevalo najnižje mezde v najbolj visoko zavarovanih industrijah.

"Kakšna pa je demokratska teorija glede onih vrat?"

"Prvič naj se prispevke določi v razmerju z avtomobili na cesti. Človek v veliki, močni limuzini, naj plača več kot pa človek, ki hodi peš. Breme je treba prilagoditi hrbtu, ki ga nosi. Ničesar krivičnega ni na tem."

"Ko se je kolektalo ves denar, naj bi se posvetilo stvari, za katero so bile ustvarjene vlade, — namreč vzdržanju poti."

POSLEDICE ŠKANDALA V HOLLYWOOD, CAL.

Edna Purviance, ki je bila zapletena v skrivnostno streljalno afero, se je sedaj poročila z glavnim junakom "tragedije".

Los Angeles, Cal., 21. sept. — Edna Purviance, znana kinematografska igralka ter Cortland S. Dines, petrolejski barantač in ba-

je milijonar, sta se poročila v Denverju pred enim tednom, soglasno s poročili, ki so prišla semkaj.

Dines je obdržal v Hollywoodu na Novega leta dan Horace Greer, šofer znane igralkke Mabel Normand, tekmo bakhahala, katerega sta se udeležili Miss Normand in Miss Purviance, o kateri se je že takrat glasilo, da je zaročena z Dinesom.

Greer je bil aretiran in obdolžen poskušene umora. Izkazalo se je, da je prejšnji kaznjeneec, ki je pobegnil. Priznal je policiji, da ga je razkačilo, ko ni hotel Dines pustiti Miss Mabel Normand domov in da je s pištolo v roki priškolil njej na pomoč.

Tekom obravnave ni hotel nastopiti Greer kot priča v svoj vodje.

lastni zadevi ter rekel, da gre rajše v ječo, kot da bi padla senca madeža na značaj Miss Normand.

Afera, zvezana s tem novoletnim izgreedom, je dvignila toliko prahu, da je prihitel vrhovni bos kinematografske industrije, William Hays, direktno iz New Yorka v Hollywood, da uravna stvar.

POLET AMERIŠKIH LETALCEV KROG SVETA.

El Paso, Texas, 21. septembra. Ameriški armadni letalci krog sveta so dospeli v Fort Bliss.

Dallas malo pred večernim mrakom.

Poročnik Smith se je prvi izkrcal in za njim je prišel poročnik Wade in poročnik Nelson v predelu sledku ene minute. Aeroplani so morali pristati v Sweetwater, Texas, da vzamejo na krov sveže kurivo.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Lizbona, Portugalsko, 21. sept. Tekom kolizije med tovornim in potniškim vlakom v predoru blizu Oportosa je bilo ranjenih deset oseb. Nesrečo je zakrivil strojevodja.

PROTESTANSKI PASTOR JE ZASTRUPIL ŽENO

Arzenik so našli na domu duhovnika, ki je osumljen, da je zastrupil svojo ženo. Kupil je dovolj arzenika, da zastrupi devetsto ljudi.

Mount Vernon, Ill., 21. sept. — Oblasti so zasledile lekarnarja, pri katerem je kupil Rev. Lawrence M. Hight, duhovnik iz Ina, pridržan kot zastrupiljevalec svoje žene, večje množine arzenika. Lekarnarju je rekel, da hoče strup za uničevanje podgan. Na njegovem domu so našli večje množine arzenika.

Hight je priznal, da je kupil arzenik ter rekel, da bo slabo zanj, če bodo našli arzenik v črevesju Mr. Sweetina, moža ženske, v katero je bil baje zaljubljen Hight.

Nadaljne organe Mrs. Hight ter črevesje Mr. Sweetina so poslali kemiku v Chicagu in proti duhovniku bo mogoče dvignjena druga obtožba radi umora.

Njegovi sorodniki, ki so ga dosedaj smatrali nedolžnim, so se pričeli sedaj obračati od njega. Njegova sestra, Mrs. Bertha Bumpus, pri kateri živi sedaj vdova Mr. Sweetina, je histerično izjavila, da ga smatra krivim.

— Bog mi pomaga, — je vzkliknila. — Hočem, da trpi, če je kriv — in on je kriv nečesa.

Mrs. Sweetin je bolna, a uverjena o nedolžnosti pastorja.

— Ne vem, kako bi mogel imeti Hight kaj opravka s smrtjo mogočega moža, — je trdila.

Mrs. Hight je umrla dne 12. septembra. Coronerjeva porota je že hotela oddati pravorek, da je bila smrt posledica ptomainskega zastrupljenja, a oblasti so posegle vmes in neki kemik v Chicagu je našel v želodcu zamrle arzenik.

Mount Vernon, Ill., 21. sept. — Gospod je moj črednik in ne bo me zapustil.

Tako se je glasil odgovor Rev. Lawrencea, ki je obdolžen, da je zastrupil svojo ženo z arzenikom.

To je bil tudi njegov odgovor na vprašanje, če je imel ljubimsko razmerje z Mrs. Elsie Sweetie iz Ina, kjer je bil dosedaj pastor.

Rev. Hight je že sedaj obdolžen umora svoje žene. Ker pa je Wilford Sweetin umrl dne 28. julija skrivnostne smrti in ker so se razširile govorice, da je bil far zaljubljen v čedno eno in trideset let staro ženo zamrlega, so smatrali oblasti za svojo dolžnost pojasniti skrivnost.

Okrajni šerif je prepričan, da je Hightu več znano o smrti žene kot je povedal.

V istem smislu se je izrazil oče zamrlega Wilbur Sweetina, ki je rekel v nadaljnjem, da je pripravljen žrtvovati slehni cent za zasledovanje krivca.

"NAPREDOVANJE" ŠPANSKIH ČET.

Madrid, Špansko, 21. sept. — Vladno poročilo pravi, da so španske čete nekoliko napredovale pri Gorguesu, Maroko. Poročilo se končuje z besedami, da je splošen položaj španske armade v Maroku precej kritičen.

DUNAJ ZOPET RAZSVETLJEN

Dunaj, Avstrija, 19. sept. — Po dveh nočeh teme so zopet začele luči v središču Dunaju. Pričakovati je, da bodo stavkarji najpozneje v ponedeljek zopet pričeli z delom. Tudi prostori ameriškega poslanika in kancelarja Seipela so ostali nerazsvetljeni, kljub živahnim protestom.

HERRIOT V NEVARNOSTI.

Marselles, Francija, 19. sept. Ministrski predsednik Herriot je bil tukaj obkoljen od bučne množice komunistov, ki so odločno zahtevali pomilostitve svojih tovarišev.

LAKEHURST, N. J., 21. septembra. Častniki tukajšnje armadne zračne postaje so izjavili, da niso dobili še nobenega oficijelnega obvestila o možni preložitvi transatlantskega poleta Zeppelina ZR-3 iz Friedrichshafen, Nemčija v Ameriko.

V poročilih iz Nemčije se glasi, da je treba premestiti gondole in da bo vsled tega preložen na poznejši čas polet novega zrakoplova, ki bi se moral pričeti krog prvega oktobra.

Vse priprave so dovršene za polet zračne ladje Shenandoah na pacifično obal. Zračna ladja bo odpotovala ob prvem ugodnem vremenu v pričetku prihodnjega meseca.

TRIJE ČLANI JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE UBITI V SUBLET, WYO.

Strašna premožovna nesreča v Sublet, Wyo., je segla tudi v slovenske vrste, ter zahtevala, kolikor se je dosedaj dognalo, tudi tri slovenske žrtve. Vsi trije so člani društva št. 28 J. S. K. J. Njihova imena so: Josip Rakun, Ladislav Pagon in John Pagon.

NOVAJI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDruženih državah.

S KONFERENCE VEROIZPOVEDANJ

V Vembloy, Anglija, se vrši konferenca veroizpovedanj. Islamski delegaciji načeljuje Khalifa-tu-Masith. Slika nam kaže člane delegacije pri molitvi.

SLEHERNI NAROD

NAJ BO VAREN

Prejšnji francoski ministrski predsednik Briand se zavzema za sodelovanje evropskih veselil. Obžaluje odsotnost Združenih držav na zborovanju Lige.

Pariz, Francija, 21. septembra. Prejšnji francoski min. predsednik je v posebnem članku izjavil, da je pravica do varnosti temeljni princip mednarodne pravice in da mora ta princip priznati tudi peto zborovanje Lige narodov, ki zboruje v Ženevi.

Prav tako važno je, kot pravica do kruha in pravica do dela ter pravica do šolske izobrazbe. To pa je mogoče doseči le s pomočjo velikanske organizacije in medsebojne pomoči vseh prizadetih sil.

Briand je izjavil, da je vedno veroval v tako organizacijo in da je vedno skušal vdejaviti tako organizacijo.

Koncem svojega govora je rekel: — Nikdar nisem mislil, da imajo edinole evropski narodi pravico zagotoviti svojo varnost, pač pa, da imajo isto pravico tudi vsi izvenevropski narodi. Šel sem v Washington, se udeležil razoroževalne konference ter razpol, da zasledujejo možje na drugi strani oceana iste cilje, katere zasleduje jaz. Namen Lige je, dati tem ciljem večjega izraza in življenjsko silo.

Amerika se ni udeležila pogajanj v Ženevi. To je slabo za Ligo. Upajmo, da bodo kmalu izginile obstoječe ovire med Združenimi državami in evropskimi silami, ki hočejo na vsak način zagotoviti svetovni mir.

ZAKASNJEN POLET.

Lakehurst, N. J., 21. septembra. Častniki tukajšnje armadne zračne postaje so izjavili, da niso dobili še nobenega oficijelnega obvestila o možni preložitvi transatlantskega poleta Zeppelina ZR-3 iz Friedrichshafen, Nemčija v Ameriko.

V poročilih iz Nemčije se glasi, da je treba premestiti gondole in da bo vsled tega preložen na poznejši čas polet novega zrakoplova, ki bi se moral pričeti krog prvega oktobra.

Vse priprave so dovršene za polet zračne ladje Shenandoah na pacifično obal. Zračna ladja bo odpotovala ob prvem ugodnem vremenu v pričetku prihodnjega meseca.

TRIJE ČLANI JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE UBITI V SUBLET, WYO.

Strašna premožovna nesreča v Sublet, Wyo., je segla tudi v slovenske vrste, ter zahtevala, kolikor se je dosedaj dognalo, tudi tri slovenske žrtve. Vsi trije so člani društva št. 28 J. S. K. J. Njihova imena so: Josip Rakun, Ladislav Pagon in John Pagon.

NOVAJI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDruženih državah.

CIVILNA VOJNA

NA KITAJSKEM

Novi boji bodo najbrže dovedli do predaje Šanghaja. — Armada mandžurskega voditelja je baje izvojevala veliko zmago nad četami redne pekinške vlade.

Šanghaj, Kitajsko, 21. sept. — Vsak trenutek pričakujejo možnost napada vstajnih čet na mesto. Zvezne čete so odredile vse potrebne, da sprejmejo ter zavrnejo ta napad. Vse kaže, da ni mogoče vzdržati obrambne črte.

Včeraj je deževalo. Artilerijski ogenj je bil vsled tega za par ur prekinjen. Danes zjutraj pa je bil obnovljen na vsej fronti od Janksetjana do železniškega križišča. Glavni stan pekinških državnih čet je izjavil danes zjutraj, da so postojanke trdne kljub ostrim in ljutim protinapadom mandžurske armade.

Mesto je mirno, kajti oblasti so odredile vse varnostne odredbe z ozirom na inozemske trgovce.

Vsi dohodi k oddelku tujeve so zaprti. Straže so bile ojačene.

Tiensin, Kitajsko, 21. sept. — Iz Šanghaja poročajo, da so se čete južno od Šanghaja umaknile in da bo mesto kmalu v rokah vstajev. To poročilo ne soglašja z oficijelnimi vestmi iz Pekinga.

Peking, Kitajsko, 21. sept. — Iz glavnega stana armade poročajo, da so bile vladne čete zmogovite v boju proti vstajskim mandžurskim četam. Centralna vlada je prosila trgovsko zbornico v Šanghaju, naj prepreči na vsak način napad na mesto in naj se vda vsem pogojem, ki bi jih stavil vstajski voditelj Lu Young Siang.

Najnovejša poročila pravijo, da je dr. Sun Yat Sen, načelnik južno-kitajske republikske vlade, s svojo armado od vseh strani obkoljen in da ne more izvesti svojega načrta, da prodre proti severu. Njegovi dosedajni pristaši so ga začeli zapuščati.

Mukden, Mandžurija, 21. sept. Druga armada Čangsolina, vrhovnega glavarja Mandžurije se je sprijela včeraj pri Pekingu z vladnimi četami, ki pa so poglnele mandžursko armado v beg.

TRIJE ČLANI JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE UBITI V SUBLET, WYO.

Strašna premožovna nesreča v Sublet, Wyo., je segla tudi v slovenske vrste, ter zahtevala, kolikor se je dosedaj dognalo, tudi tri slovenske žrtve. Vsi trije so člani društva št. 28 J. S. K. J. Njihova imena so: Josip Rakun, Ladislav Pagon in John Pagon.

NOVAJI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDruženih državah.

POSVETOVANJE BREZ KONCA IN KRAJA

Angleški konservativci so napadli uporabo angleškega brodovja za izvedenje ukrepov sveta Lige narodov. — Benešev protokol daje stranki vzrok za vznemirjenje. Treba bi bilo večje mornarice. — Angleška delegacija je nekaj sprejela, česar bi ne bila smela. — Tudi Turčija bo vstopila Liga narodov. — Stališče Nemčije.

Poroča John Balderston.

London, Anglija, 21. septembra. — Začudenje vspricho novic iz Ženeve, katere za enkrat šele nepopolno razumejo v oficijelnih in splošnih krogih, se je pričelo umikati vznemirjenju med konservativci, ker obstaja možnost, da bo Anglija podpisala Benešev arbitracijski protokol.

Govor ministrskega predsednika MacDonalda pred zbornico Lige narodov je obsojal uporabo sile kot jamstva za mir. Dovedel je pretežno večino angleških listov in javnih mož do naziranja, da je lord Parmoor presegel dana mu navodila, ko je ponudil uporabo angleškega brodovja, da se pod gotovimi pogoji s silo izvede arbitracijske sklepe.

Prejšnji prvi lord admiralitete, Amery, je oddal prvi strel proti arbitracijskemu dogovoru lige v nekem članku, ki bo izšel danes v Times in v katerem se glasi: —

"Povečanje bo moralo biti zelo veliko. Ali smo pripravljeni dodati petdeset odstotkov k stroškom mornarice in najmanj petdeset odstotkov k našim prilikam, da se zapletemo v vojno s celim svetom, pričeni z Združenimi državami, da se ustanovi v Evropi novo sveto alijanco?" vprašuje Amery.

Pariz, Francija, 21. septembra. — Arbitracijski dogovor, ki bo najbrž pomenjal veliko delo petega zborovanja Lige narodov, je bil predmet najtrdovratnejših pogajanj.

Francozi so skušali na vsak način obvezati Anglijo, da z vsemi svojimi silami podpira Ligo.

Briand, Bonecour in Loucheur so se izkazali kot dobra trojica pogajateljev, in po mnenju Francozov se jim je posrečilo dobiti privoljenje lorda Parmoor. V Parizu in tudi v francoski delegaciji v Ženevi pa je vendar opaziti nekaj vznemirjenja vspricho možnosti, da so prisilili Francozi angleško delegacijo do sprejema tega, česar ne morejo vzdržati doma.

Nanovo se je razpravljalo o členih 7, 8 in 9 arbitracijskega dogovora. S tem hočejo položiti temelj veliki antanti, v kateri bi ne bile zastopane Združene države, Nemčija in Rusija.

Tukaj prevladuje naziranje, da bo Nemčija prihodnji teden naprosila za sprejem v Ligo narodov. Fridhof Nansen je rekel, da je prepričan nemškega kancelarja Marxa, da bo dobila njegova dežela stalno mesto v svetlu Lige, kajti to je pogoj, katerega stavlja Nemčija.

Smatra se tudi za mogoče, da bo angorska vlada, ko je zastopnik se mudi v Ženevi, naprosila za sprejem Turčije v Ligo.

NAD STO OSEB ZGORELO V KINEMATOGRAFU.

London, Anglija, 21. septembra. Iz Carigrada poročajo, da je izbruhnil v nekem kinematografu v Smirni požar ter da je pri tem izgubilo življenje nad sto oseb. Podrobnosti še niso znane.

CENE ŽIVILOM SO MESECA AVGUSTA NARASLE.

Washington, D. C., 19. sep. — Mesece avgusta so cene vsem živilom zvišale za dve tretini odstotka. — Tozadevno poročilo je podal danes delavski department.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$15.00	2000 Din. — \$29.80	5000 Din. — \$74.00
---------------------	---------------------	---------------------

Priloge, ki manjajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Način plačila na zadnje pošte in izplačilo "Poštne delovne razreda".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.90	500 lir \$23.75
300 lir \$14.55	1000 lir \$46.50

Priloge, ki manjajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Način plačila na zadnje pošte in izplačilo "Poštne delovne razreda".

Na pošiljke, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natantne cene vsakega računa po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Dar nam je pošiljke najbrže po Daneske Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
in Cortlandt Street, New York, N. Y.
Pril. Cortlandt 1924.

"GLAS NARODA"

SLOVENE DAILY

Printed and Published by
Burgard Publishing Company
(A Corporation)FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto volja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.50
En celo leto volja list za Evropo	Za cel svet za celo leto	\$6.00
En cel let	Za cel svet za celo leto	\$5.00
En cel let	Za cel svet za celo leto	\$4.50

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikom.
Dopolni, brez polpisa in omenitve se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti po-
šilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam
tudi prejeli bivališče namna in da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone Cortlandt 2575

MALO ODGOVORA

Pred kratkim smo objavili članek glede lističa, ki iz-
naja v New Yorku. Ker je njegova predzgodovina zahte-
vala, smo omenili tudi ime pokojnega Anton Bugarja.

Ker nam nasprotniki niso mogli ničesar drugega oči-
tati in ker niso mogli zavreči naših trditev, so nesramno
izjavili, da onečastimo spomin pokojnika.

To trditev so objavili trije listi, ki stoje pod direk-
tno Kovertovo kontrolo: newyorški "Naš Dom", cleveland-
sko "Glasilo K. S. K. J." in čikaška "Edinost".

Kdor je zasledoval naš list izza smrti Antona Bugar-
ja, to je od leta 1921, je opazil, da smo se ga trikrat spom-
nili.

Dvakrat takoj po njegovi smrti, enkrat pa pred štiri-
najstimi dnevi, ko je bilo treba navesti vzroke, ki so po
treh letih rodili posledice.

Na račun pokojnika ni bila zapisana nobena žaljivka,
kajti mi smo dostojnejši kot je Kovertova ganga, ki hoče
izrabiti in faktično izrablja ime pokojnega v svoje reklam-
ne svrhe.

"Glas Naroda" je pisal o pokojnem Bugarju to in
edinole to: —

8. julija 1921 na prvi strani v prvi koloni:

Danes ponoči je umrl v Brooklynu eden naj-
starejših slovenskih priseljencev v brooklynski kolo-
niji, Anton Bugar, doma iz Ribnice na Dolenjskem.
Najbolj je prizadeta družina, takoj za njo Frank
Sakser State Bank, katere blagajnik je bil pokojnik
dolgo vrsto let, končno je pa zadan z njegovo smrtno
slovenskemu društvenemu življenju hud udarec. Iz
navadnega delavca se je povzpel na odlično mesto —
bančnega blagajnika — ter opravljal svojo službo nad-
vse točno, marljivo in z veseljem. Ves svoj prosti
čas je žrtvoval družini ter slovenski pesmi, ki mu je
bila nadvse draga. Vsakemu rojaku, ki je bil v po-
trebi, je bil vsak čas z dobrim svetom ali z material-
no pomočjo na razpolago.

Pokojnik je bil konciljant, kremenitega, ne-
omajenega značaja. Celu njegovo življenje bila ne-
pretrgana veriga trdega dela za gospodarja in za na-
rod. Oni, ki so ga poznali, vedo, onim, ki ga niso
poznali, pa naj v polni meri zadostujejo besede:
Bil je možak.

10. julija v uredniškem članku na drugi strani:

Maha, silno maha dekla božja. Tukaj pade cvet,
tam sad.

Vsak, ki pade, pa prodre v največjo, nam živčim
nerazjasnjeno in nerazrešljivo skrivnost — v skriv-
nost življenja in smrti.

Ljudje pravijo: "Čudno, da samo dobre pobira
smrt."

To ni res. Pobira dobre in slabe. Slabih več kot
dobrih. Toda tega se ne opazi, ker dobre pogrešamo,
slabih pa ne.

Zgodovina ameriškega slovenstva ne bo popolna,
dokler ne bo v poglavju "Možatost" z debelimi črka-
mi pričalo ime: Anton Bugar.

In če bomo res kdaj kaj dosegli, naj se ve, da je
k skupnemu vpehu veliko pripomogel tudi Bugarjev
znoj.

6. septembra 1924 v uredniškem članku na drugi strani:

Pri Frank Sakser State Bank je bilo dolgo let
uslužben ugleden newyorški rojak Anton Bugar.

Bil je mož-poštenjak skozinsko. Vsi so ga
spoštovali in visoko cenili. Bil je mož izrazitega ka-
toliškega prepričanja, kakršnih je dandanes malo
v starem kraju, še manj pa v Ameriki.

Niti v privatnem, niti v javnem življenju mu ni
mogel nihče ničesar očitati.

Mir njegovi duši in čast njegovemu spominu!

Še enkrat poudarjamo, da smo to in edinole to pisali
o pokojnem Bugarju.

Kdor vidi v teh besedah onečastjanje spomina, je zmo-
žen celo v Očenašu zaslediti bogoskrunstvo.

Koverta pravi, da so te posmrtnice žaljive.

Srečen naj bo in Boga naj zahvali, če mu bo kak nje-
gov političen nasprotnik napisal tako posmrtnico kot smo
jo mi pokojnemu Bugarju.

Koroške novice.

Smrtna kosa.

Iz Vovbr. — Tukaj je preminul
naš dušni pastir Rok Tojanko. Ko-
maj 4 leta je bil v Vovbrah, pa
smo ga vsi jako radi imeli. Oskr-
bovati je moral 2 fari in 5 podruž-
nic, katero delo je izvrševal jako
vestno. Na dan smrti je bil še v
šoli, popoldne pa ga je zadel pri
igranju na harmonij mrtvoud.
Njegov pogreb je bil sijajen: ne-
broj ljudstva, 28 duhovnikov, po-
žarna bramba, pevec itd. Sloven-
ski nagrobni govor je imel župnik
Fajnik, nemškega pa dekan.

Pod Lipo. — Pokopali smo v
Vovbrah blagega Hutarjevega o-
četa, potrpežljivega trpina, zaved-
nega Slovence, vzglednega moža,
vzornega gospodarja in poštenja-
ka. Bil je oče velike družine na
majhni bajti in zraven je oprav-
ljal krojaško delo kot izkušen kro-
jač. S pridnostjo svojih rok si je
prihranil toliko, da si je kupil
malo večjo kmetijo pri Hutarju,
kjer bi mu šlo malo boljše, ako
bi ga leta 1919. divji Volkswhe-
rovec ne zropal do golega. Vsed
trpinčanja od strani Volkswehra
mu je umrla hči v najlepši dobi,
sam pa je bolehal vseh pet let od
prevelikega strahu leta 1919. —
Preminul je tudi Andrej Rutnik,
posestnik v Podlipi, v starosti 77
let. Bil je obče spoštovan in naro-
den ter je v istem duhu vzgojil
tudi svoje otroke.

Iz Škocijana v Podjuni. — Zad-
nji čas smo pokopali Ano Guec,
pd. Nemčinjo v Srčah, ter Franco
Selišnik, dekle pri Šturmu na Lan-
cavi v najlepši dobi življenja. Vr-
šanska dekleta so ji napravila iz-
redno lep pogreb.

Z Leda. — V nedelju 10. av-
gusta je bil pri Svetuju po nesreči
obstreljen petletni deček Tomaž
Vedenik. Nekdo se je vadi v stre-
ljanju s flobertom, po nesreči pa
je dobil deček skoro cel naboj šib-
er v trebuh. Čez dva dni je umrl
v Celoveu v bolnišnici.

Iz Št. Pavla pri Zili.

Promoviran je bil doktorjem
bogoslovja naš rojak Rudo Bluml.

Iz Gorenč.

Pri nas smo imeli primicijo. To
je nekaj posebnega za vsako žup-
nijo. Tem bolj za našo, kjer, kolik-
or je znano, še ni bilo nove maše,
odkar obstoji fara, ali da gremo
še dalje nazaj, odkar svet obstoji.
Novomašnika smo sprejeli med
zvonjenjem zvonov in pokanjem to-
pičev. Mnogo ljudstva se je zbralo
ob slavaloku v Šmiklavžu, na sla-
voloku pa je stal zapisan pozdrav
novomašniku: "Bog Vas sprimi!"
Novomašnik Niko Marktl, sin go-
renške fare, se pripelje 10. julija
zvečer. Več deklic ga pozdravi v
vezani besedi. Zlasti mično je bilo,
ko so ga 3 male deklice pozdra-
vile v imenu otrok. "Bod Vas ži-
vi, Bog Vas sprimi, otroci Vas po-
zdravljamo!" so bolj peli kot de-
klamirali mladi glasovi. V ginljivi-
nem nagovoru se je novomašnik
zahvalil za sprejem in za pozdra-
ve. Potem so še pevec zapeli v po-
zdrav. Bogoslovec Cehnar iz Žva-
beka je z večšo roko sam okrasil
improviziran oltar zunaj pod mo-
gočnima lipama. V soboto 12. jul.
zvečer so začeli prihajati gostje.
Prišel je star, a še vedno čil in
krepek g. Volavčnik, ki je bil 30
let župnik na Rudi in je tudi Go-
renčev večkrat sooskrboval, prišel
je g. Mikula, ki je bil 4 leta pro-
vizor v Gorenčah, prišel je... To-
da kdo bi našel vse goste, ki so
prišli od blizu in daleč ta večer in
pa drugo jutro! V mraku smo na-
pravili primicijantu podoknico. A
drugo jutro! Bil je krasen dan in
ljudstvo je v trumah prihajalo od
vseh strani. Na primicijantovem
domu je najprej primicijant izvr-
šil posvetitev družine prevs. Sreč
Jezusovemu. Nato slovo od doma.
Ginljivo je bilo, ko je mati novo-
mašnikova pokrižala sina, klečeče-
ga na domačem pragu! Nato
sprevod v cerkev. Na čelu spre-
voda je korakalo 20 beleočebnih
svatinj z venci in šopki, a pod bal-
dahinom novomašnik s krono na
glavi. Potem je imel župnik Sekol
pomenljivo pridigo. Po pridigi je
novomašnik daroval prvič najsv.
daritev, po maši pa delil blago-
slov. Slavnostna pojedina je bila

pod Puhpavrovim kozolcem. Tu je
bilo vse v zelenju in venci. Na
častnem mestu je sedel novomaš-
nik, poleg njega pa njegova mati
in njegovi duhovni stariši pd.
Hartl iz Šmiklavža in pd. Vlipi-
nja iz Vogrč. Marsikatera pomen-
ljiva napitnica se je izgovorila,
vmes pa se je glasila vesela pe-
sem. Med veselimi pevci pa je se-
del eden, ki je bil že v bližnjem
času zaznamovan za smrt: kdo bi
si bil tedaj mislil, da bo čez pol
meseca že krila hladna zemlja ta-
ko krepkega moža, kakor je bil
župnik Rok Tojanko iz Vovbr! Go-
spod je enega delavca poklical v
svoj vinograd, drugega pa odpo-
klical. Kuho je vodila, topot že na
13. primiciji, preizkušena kuhari-
ca na novih masah gđ. Josipina
Kogelnik. Zato pa je tudi kuhinja
funkcionirala tako izvrstno, da so
bili vsi svatje prav zadovoljni. A
to že ni mala reč, brezhibno
ustreči stotini gostov!

Iz Jerberga.

Dne 10. avgusta smo obhajali
pri nas 25letnico nove maše žup-
nika J. Majerhoferja. Iz pozdrav-
nega govora njegove nekdane
družice posnemamo nekatere stav-
ke: 6. avgusta je minulo 25 let,
odkar ste stali kot novomašnik
pred oltarjem. Voščila sem vam
tedaj, da bi bila vaša pota z roži-
cami postana. Bog pa, ki vodi va-
ša pota, je primešal veliko trnja,
da moram reči, da nobeden vaših
sokratov duhovnikov ni toliko trp-
pel kot ravno vi. Morali ste v vojn-
o, takorekoč v gotovo smrt, ali
Bog v svoji neskončni previdnosti
ni pripustil, da bi umrli v tujini,
ampak vas je ravno v letu 25let-
nice pripeljal v okrilje domovine.
To je znamenje božje, da je mi-
nula za vas življenja trnjeva pot
in da se začne doba miru in sreče.

Iz Bilčovsa.

Dne 24. avgusta je bila v naši
župniji velika slavnost, ki se le
redkokdaj in malokje dogaja. Ob-
hajal je takrat v svoji rojstni žup-
niji č. g. Janez Boštjančič svojo
zlati mašo, 50letnico pastirovanja.

Iz Brda pri Šmohorju.

Že od leta 1906. imamo pri nas
lastno pošto in dvojezični poštni
pečat, katerega so pred kratkim
odstranili in ga nadomestili s samo-
nemskim. Ali so storili to radi te-
ga, da porabijo manj črnila, ali pa
hočejo dati Brdu nemško lice. Nas
s tem še ne bodo ponemčili. Mi
ostanemo trdni do zadnjega, če-
tudi smo brez razumnosti kakor
čebelnj panj brez matice.

Iz Podjune.

Pri nas imajo sedaj orožniki ve-
levažna opravila. Hodijo namreč
okrog in zahtevajo, da se imajo
vsi slovenski napisi odstraniti. Mi
sedanjih je treba napraviti
nemške ali vsaj nemško-slovenske.
Pri tem naglašajo, da mora v zad-
njem slučaju biti nemški napis na
prvem mestu, šele na drugem je
dovoljen tudi slovenski. Tudi na-
sme biti slovenski napis večji od
nemškega, pač pa je radostno do-
voljeno narobe. (To je nadaljna
zahteva orožnikov.) Živno enako-
pravnost in nemška kultura!

Iz Bistrice v Rožu.

Te dni je bila blagoslovljena no-
va bandera naših "domovini zve-
stih" pevcev. Ne zmenimo se si-
veer za vso komedijo, a da rojen
Slovenec, ki postane nemškutar, je
vse izgubi, to moramo pibiti. Med
mašo, ki je bila na prostem, so se
udeleženci gostili, pili in jedli, ne
meneč se za mašo. In drugo, kar
omenimo, je to, da se jih je zve-
čer, ko so se vračali, nekaj izra-
zilo: "No, danes smo se pa zopet
enkrat zastopali najedli in napili na
račun natakarije." No, tako daleč
smo že! Da postane naša mladina
le nemškega duha, potem je vse
dobro, četudi zraven postane go-
ljufiva. Fuj, takšna kultura!

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V
ZDružENIH DRŽAVAH

Peter Zgaga

V Downtownu ni ničesar nove-
ga. Rojaki se pripravljajo za z-
mo. Značilno je to, da je grozdje
prej na vrsti kot pa premog.

Kdor ga bo dosti naprešal, bo
imel v kleti kuriva dovolj. Kuri-
va v tekoči obliki, ki grejo dušo
in telo.

*

V Ženevi se vrše velika prere-
kanja.

Francozi zahtevajo svoje, An-
gleži svoje, Italijani svoje in ta-
ko naprej, vsi do zadnjega — do
Turške in Albanije.

Konec pogajanj bo pa razkril
dejstvo, da bosta samo Anglija in
Francija svoje dobili.

*

Po obsodbi Leopolda in Loeba
je bilo vse časopisje polno vsako-
vrstnih dolžitev in namigavanj,
da razsodba ni bila pravična.

Z malimi izjemami je vse čas-
opisje dolžilo sodnika, da je sodil
premilo.

Loeb in Leopold sta bila na-
mreč obsojena v dosmrtno ječo,
ki pomeni v državi Illinoisi zapo-
ro kazen od desetih do petnajstih
let.

Sodnik Caverly je natančno
utemeljil obsodbo.

Rekel je, da Loeba in Leopolda
samo vsled tega ni obsodil na smrt
na vešalih, ker sta premlada.

Stara sta osemnajst oziroma de-
vetnajst let.

Ta utemeljitev še precej dobro
drži.

Nastane vprašanje: ali je bil
štirinajstletni Franks dovolj star,
da je umrl?

Če je bil štirinajstletni zrel za
smrt, zakaj bi ne bila zrela osem-
najst oziroma devetnajst letna
Leopold in Loeb?

*

Angleški princ se je poslovil od
New Yorka.

Tukaj je bival dobrih štirinajst
dni.

Podnevi je spal, ponoči se je pa
veseljal naokoli. Na vsakem ban-
ketu, ki mu je bil prirejen na čast,
se je šampanjec od mize cedil.

Vsaka ženska iz takozvane "vi-
soke" družbe se je smatrala neiz-
merno počaščeno, če jo je princ
samo s pogledom osinil.

Ameriški bogataši in milijonar-
ski lahkoživeci so se pred princem
valjali v prahu.

Vse se mu je klanjalo. Časopis-
je je objavljalo slike, kako drži
prince pri kaji cigareto, kako se
odkriva in kako pri srečanju sti-
ska roko.

Vprašanja, ki so odgovorna za
obsto ali strogost glavljenj obstoje-
čega reda, so stopila v velikih ame-
riških dnevniki v ozadje ter se
umaknila princu.

Angleški princ je videl vse to,
čital in slišal vse to.

Če je v duševnem oziru kolic-
kaj vzvišen nad onimi, ki so mu
peli hvalo in in čast, je brez dvo-
ma mislil sam pri sebi: Suženjski
narod...

*

Ne samo na Kitajskem, tudi na
Balkanu, je izbruhnila državljans-
ka vojna.

Bolgarji se koljejo med seboj,
da je groza.

Niti svetovna vojna, niti ver-
sailška mirovna pogodba ni na-
pravila miru na Balkanu.

In miru ne bo prej, dokler ne
bo obveljalo geslo "Balkan Bal-
kancem".

In ko bodo Balkanci dobili Bal-
kan, naj sami med seboj porav-
najo svoje račune.

Ko bodo računali temeljito po-
ravnavi, bo lahko človek število
Balkancev na prstih ene roke se-
štel.

*

Poročajo, da je bil saksofon iz-
najden leta 1848.

Potemtakem ni čuda, da so še
višji v tistem nesrečnem letu sko-
raj po vsej Evropi tako strašno
nemiri.

*

Nemški kronprince je začel de-
lati pesmi.

Pazi naj, da ne pade na dušev-
no stališče Majka Cegarčeta.

Jugoslavanska

Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 22nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 13th Ave., East,
Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg. 608 Grant Street at
Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg. cor. Diamond and Grant
Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4222 Washington Street, Denver, Colo.

Poradni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. POKENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 353 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, Pine Bluffs, Wyo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih sadev kakor tudi denarne polijfate
naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošila na pred-
sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška
spravevala naj se pošila na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na
obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika
bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na
gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

RAZGOZDOVANJE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Gozdni urad poljedelskega de-
partementa je izdal zanimivo bro-
šuro "Idle Land and Costly
Timber" (Pusta zemlja in dragi
les), v kateri opozarja na nevar-
nost razgozdovanja. V Združenih
državah se že pojavlja pomanjka-
nje lesa. Iz te okoliščine izvirajo
razna nujna vprašanja, ki jih se
živča generacija Amerikancev
mora rešiti čim preje.

81 milijonov akrov gozdne ze-
mlje ali desetina ameriškega pra-
gozolja počiva danes kot pusto po-
sekovje in površina te razgozdo-
vane zemlje raste vsak dan. Ta
zemlja ni primerna za splošno po-
ljedstvo in bi morala biti po-
gozdovana, kajti les je edini go-
goči pridelek. Kadar gozd postane
ledina, ne more več vzdrževati
prebivalstva, ki živi tam okoli, in
zalostna posledica je izseljevanje
iz bližnjih mest in vasi, kar pri-
naša s seboj osamočenost, revšči-
no in socialni propad.

Posekovanje, oženj in nemarna
raba odtegujejo iz naših gozdov
vsako leto 25 milijonov kubičnih
čevljev lesa, dočim vsako leto jih
dorašča le 6 milijonov kubičnih
čevljev. Ako ta stvar gre tako na-
prej, mora priti končno do obču-
nega pomanjkanja lesa, in dosled-
no do stalno višjih cen, večjih
prevoznih stroškov iz daljnih kra-
jev, dragine in pomanjkanja hiš
in preseljevanja industrij.

Kje je rešitev? V tem, da pogoz-
dujemo vso gozdno zemljo, ki je
na razpolago, kar je približno četr-
tina površine Združenih držav,
da jo čuvamo in pametno rabimo.
Posledica bo leten pridelek 7 bi-
lijonov kubičnih čevljev lesa, kar
zadostuje za naše potrebe.

Dvoje se lahko takoj stori: tre-
ba storiti vse, da bo manj nevar-
nosti in negotovosti pretlo rasto-

RADIO NA FARMAH.

Kakor hitro se je razširila raba
radio-telefona po farmah, je raz-
vidno iz posebne raziskave, ki jo
je napravil poljedelski depart-
ment. Čeni se, da je sedaj na far-
mah 370.000 radio aparatov na-
sproti 145.000 pred letom dni.

Poročila iz 833 poljedelskih o-
krajev (counties) so dognala, da
pade po 130 radio aparatov na
vsako county. Ker je v Združenih
državah 2850 poljedelskih okra-
jev, bi bila zgornja cennitev upra-
vičena po tem razmerju.

Tokom zadnjih treh let daje po-
ljedelski departement redne radio-
telefonične vesti o tržnih cenah po-
ljedelskih pridelkov. Ta služba se
je sedaj tako razvila, da more far-
mar v vseh krajih Združenih dr-
žav dobivati po radio-telefonu
dnevne vesti o tržnih cenah in po-
ročila o poljedelskih prilikah.

Požar v Beogradu.

Najboljše črtice Ivana Cankarja.

Večerna molitev.

Ko mi je bilo deset let, sem prvič dvomil, da je Bog usmiljen in da posluša človeka, kadar kliče k njemu iz ranjenega srca. Molil sem dolgo v noč; zdelo se mi je, da sem Bogu bližji nego kdaj in da gledajo naravnost name njegove očesne oči. Naposled sem v molitvi zaspal; ko sem se vzdramil, ni bilo tolažbe iz nebes in še grenkejšje je bilo življenje.

Deset let kasneje je moja mati obbolela. Takrat sem bil tako dozor, poln spoznanja in učenosti, kakor so vsi dvajsetletni fantje. Ni je bilo sence, ki bi jo z lahkoto ne bil obsonil; vse je bilo v meni dovršeno, do kraja dogmno, za zmerom utrjeno. Edini moj dvom, edina moja skrb in nadloga je bila ženska. Da me je kdo vprašal, če zahajam k maši in k spovedi, če molim zvečer in zjutraj, bi se mu bil smejal. Moj ponos je bil, da sem šolsko mašo zamujal in da na cesti nisem pozdravljaj kateheta. Moje srce je bilo težko, moja glava polna skrbi, moja sukanja prošnja, ali rekel sem: "Kaj mi vsak danjost, dosegel sem spoznanje!" Tretel sem se od mraza in žalosti, oči so me skelele od pritajenih solz, ali zapisal sem besedo: "Kralji v eunjah!"

Tako je bilo ob tistem času, ko je moja mati obbolela.

Ker sem bil razumen dvajsetleten fant, sem takoj vedel, da bo lezen neko kmalu pri kraju in da se bo treba pripraviti. Zato sem zbral svoje pesmi in sem jih prodal. Računal sem, ne vem zakaj, da vstane mati čez poldugi mesec; ne prej, ne pozneje; da vstane, nisem dvomil.

Minil je teden, minilo jih je troje.

Ko je minil tretji teden, v soboto zvečer je bilo, je mati počasi okrenila glavo in mi je pogledala v obraz z veselimi očmi.

"Ali si molil noč?"

Tudi jaz sem jo pogledal tako veselo, kakor pogleda dobesedno otrok, ter sem jo pobožal po licih, ki so bila vroča in potna.

"Molil sem, mati!"

Tako laže dobesedno otrok neizkušeneu otroku.

Zatisnila je oči; odel sem jo do vratu in sem po prstih stopil iz izbe.

Zunaj je bila topla, tiha jesenska noč; zvezde so sijale; toliko jih je bilo, da sem od žarke svetlobe komaj razločil sinje nebo samo. Kakor sem gledal, se je bočilo to svetlo nebo zmerom niže ter se je v nedoglednost razmikalo na obzorju; in zdelo se mi je, da se vzpenjam v bleščeče nizave sam, da se moje noge ne dotikajo več trde zemlje.

Bolesten vzdih se je oglasil iz izbe. Stopil sem v vežo in sem tiho odprl duri. Mati me je pozdravila z očmi, ki so bile čiste, jasne, ali tako trudne in vdane, da me je izpreletelo do srca. Na mizi je gorela sveča; dremotna luč je sijala na materin beli obraz.

"Kod si hodil, da te ni bilo tako dolgo?... Ali je že blizu jutra?"

"Zgoden večer je še, mati!"

"Zunaj je dež... trkalo je na okno..."

"Lep večer je zunaj, vse zvezde svetijo!"

Mati se je zamislila.

"Zdaj sem kakor na drugem svetu. Meni sivo jutro, vam zlat večer; meni jesenski dež, vam zvezde nebeske. Daleč ste od mene, komaj še vas vidim..."

Nasmehnila se je.

"Ali veš, kam gre moja pot, da ste že tako daleč od mene in da vas komaj še vidim?"

Strmel sem vanjo in v obraz mi je pihnilo kakor led.

Govorila je počasi in tako tiho, da sem jo komaj slišal in razumel, ko sem se klanjal globoko k nji, lice do lica.

"Ali še veš, kako sva takrat hodila v Ljubljano in kako sva se polovila? Gledala sva sivo blato; dež

je bil, da sva se stikala pod dežnik, premočena pa sva bila obadva. Nič nisva govorila; beseda na ustnih bi bila solza v očeh. Sredi poti sva se poslovila. Meni je bilo poldrugo uro nazaj do doma, tebi toliko do mesta. Stala sva na blatni cesti in sva se držala za roko. Meni je bilo takrat v mislih, da bi se tako poslovila od tebe, kakor se posiljavajo mestni ljudje, da bi ti poljubila; pa me je bilo sram. Samo adijo-sva si rekla, še v oči si nisva pogledala. Ti si vzela dežnik, jaz pa sem se vsa ogrnila v tisto sivo ruto, ki je bila težka od dežja. Ko sva bila že daleč, sva se okrenila obadva hkrati. Stala sva dolgo, nič si nisva zaklicala, nisva se genila... Ali veš, kam je držala najina pot, ko sva šla dalje, obadva zasoljena, upognjena, trudna? Tja je držala najina pot, odkoder ni več pot nazaj... in obadva sva vedela, kam drži najina pot... Kar sem takrat občutila, občutim vse nocoj; občutim, da je komična ta težka pot, hvala usmiljenemu!"

Pokeknil sem pred njeno posteljo, njene roke sem držal v svojih. Mati je mirno spala, njene ustnice so bile nalahko odprte, njena lica so bila čista in bela, vsa deviška. Spala je; zdaj pa se mi zdi, da je slišala vse moje besede in misli, moje zadnje večerno molitev.

Deset let je bilo, da nisem molil; tisto noč sem klečal in sem sklenil roke in sem klical Boga. Trepetaje sem ga klical, vsemogočnega, klical sem ga do jutra. Ob alem jutru sem naslonil glavo na blazino in sem zaspal ves utolažen in vreden.

Tri tedne po tistem večeru je mati umrla. Ko sem jo poljubil na mrtve ustnice, ki so bile še mehke in gorke, ni bilo nič žalosti v mojem srcu. Bila je strašna misel, ki mi je ležala v prsih trdo in težko kakor črn kamen: Bog me je ogorčeval za molitev in vero, Bog je prelomil besedo! —

Pol noči sem bdel sam ob njeni postelji. Roke je imela sklenjene na prsih, tik ob njenem vzglavju je gorela sveča. Vzel sem papir, da bi jo risal, kakor se mi je roka tresla. Ko sem gledal dolgo in mirno na njene ustnice, so se odpirala vrata moje duše in izšla se je manjša svetloba iz nebes. Materine ustnice so se smehljale; v tistem smehljaju je bila moja večerna molitev in plačilo zanj; Bog jo je slišal ter jo uslišal po svoji modrosti.

ANGLEŠKO LETALO ZA TORPEDNE NAPADE.

Angleške zračne čete so izvršile proti koncu avgusta z novim letalom, na katero so se polagali veliki upi, ki so se tudi uresničili. To je aparat, določen za metanje torpedov, ki je bil zgrajen nalašč za uporabo motorja 1000 PS, ki ga je konstruirala tvrdka Napier. Novi ogromni zračni stroj se je gradil precej tajinstveno, ali ker se dandanes ne da nič prikriti, se je tudi že o tem novem letalu govorilo že dolgo časa in nekateri so vedeli že vse tajnosti, prave in nepravne. Oblika letala je precej ne navadna. Visoko je 5,7 m, dolgo ravno toliko in napetost perot znaša nič manj nego 26 m. Polno obloženo letalo je težko 9 ton. Na spodnjem delu so štiri velika kolesa. Letalo se ima rabiti za torpedne napade na bojne ladje. Pred njim bo letela skupina manjših letal, razširi se dim na gosto, da se torpednemu letalcu omogoči spustiti se precej nizko proti površini vode. Angleški strokovni kritiki pravijo, da nima sedaj nobena druga armada tako učinkovitega letala te vrste kakor edino le angleška. Tako se gradijo lepo na tihem nova vedno hujša bojna sredstva, v Ženevi pa se veliki državni med tem vsi žrtvujejo vzvišeni mirovni misli...

NAJLEPŠA AMERIŠKA DEKLICA

Pri paradi v Atlantic City je dobila prvo nagrado za lepoto Miss Ruth Macdonald. Predstavlja je Betsy Ross, šivajočo ameriško zastavo.

Strahote indijskega pragozda.

Šeststo kilometrov oddaljeno od Kalkute leži na poti v Dardšiling, ob vznožju himalajskega predgorja ležečega angleškega letovišča, zloglasna džungla Rayma, katero je mogoče doseči po štiridnevem potovanju skozi goščavo pragozda. Dužngla je bila preje vsled bujno rastočega poprovega grmičevja cilj številnih karavan. Po ustanovitvi vojaške zdraviliške postaje v Dardšilingu in zgraditve bengalskega železniškega omrežja pa se kupčija ne izplača več. Ni vredno, da bi človek radi par vrečice poprovega zrnja stavil svoje življenje v nevarnost. Priprave, da je džungla, v kateri bivajo divje zveri in ki je prenapolnjena s strupenimi kačami, tudi obljubena od nekega belega plemena.

"Na našem štiridnevem potovanju", pripoveduje Marlo Appellius v "Popolo d'Italia", "smo našli samo na nekega slabotnega človeka, ki je govoril sam s seboj. Drugače je mrgolelo v džungli opie različne velikosti, ki s svojo živahnostjo in kričanjem motijo tišino pragozda. Kraj, kjer smo se ustavili, je na karti zaznamovan kot "kačji gozd". In po pravici. Kraj je prenapolnjen s kačami in gadi vsake vrste in velikosti.

Med najstrašnejše kače spada gotovo klobučarka (Brillenschlang), ki je poleg tega ena največjih kač. Njej se pridružijo gadi vsake vrste, neškodljivi in strupeni, beli skalni škopjoni, ki usmrte človeka tekom pol ure, velike bengalske pijavke, ki nažrte krvi dosežejo velikost moške roke itd.

Brezkončno je število živali, ki jih požro kače; človek postane le redkokedaj žrtev zavrtnih živali. Še celo velike mačke niso varne pred napadi kač. Gorje panterju okoli katerega se je ovila klobučarka! Zastonj je njegovo otepanje, izgubljen je!

Neizprosni nasprotnik kač pa je takozvana mačka mungo, ki dnevno uniči na tisoče teh reptilov. Če je zasadil svoje ostre zobe klobučarki v glavo na mesto, kjer najmanjša rana smrtno vpliva, je izgubljena. Zastonj se vrti in zvija kača, da bi se otesla sovražnika, zastonj brizga strup v zrak, mungo ne izpusti svoje žrtve, dokler zvija v kolobar ne žvi pred njim. Kadar se čuje tanki mungov pisk zbeže vse kače, vendar je po navadi prepozno, kajti pisk je čuti trenotek pred napadom. Angleži nameravajo munga vzgajati v velikem številu, v svrhu uničevanja klobučarke.

Naši štirje šotori iz belorodečega platna s svojimi okrasi so oživeli to kačjo samoto. Sivi šotori domačinov so se popolnoma prilagodili okolici. Zunaj spijo sloni. Živali nimajo strahu pred klobučarko, ki si jih ne upa napasti. Vroč solnčen dan je. Nad gozdom pa se razprostira temna senca noči, ki je ne moti najmanjši veter. Vročina ki pripeka, izpuhteva gozdovno vlogo. Na milijone mušic in kebrov šviga po zraku. V tej atmosferi človek težko diha. Izsušen jezik je kot prilepljen na grlo, ali voda v termu steklenicah je mlačna in neužitna. Brez moči in volje

tavamo v gozdu, nasičenem z gnolobnim duhom miasmov.

Zavest, da prihodnje jutro dosežemo višine Dardšilinga, nas še drži po koncu. Maharadža iz Kapustaria, naš ljubeznivi tovariš, nam je zagotovil, da se tam klimatične razmere izboljšajo že v višini 300 metrov. Kakor zatrjuje bo celo hladno, ker veter, prihajajoč iz višin Mont Everesta, pihlja čez pobočja Dardšilinga. Tako ležimo in čakamo, mirno motreč okolico. Nenadoma je presekal ozračje rezek krič, podoben kriku smrtno ranjene živali. Ves tabor je bil pokonci. "Veliki sahib!"

Krik se je razlegal od šotorov domačinov semkaj. Sloni trgajo verige, konji se dvigajo vpenjajo. V trenutku so šotori prazni. Nekega Indijca je pičila kača. Pohiteli smo k nesrečniku, ki se je zvijal v krčih. Noga mu je popolnoma zatekla, mal krog, iz katerega je curljala kri, kaže mesto, kjer ga je pičila kača. Pristopil je zdravnik in namazal rano z lapisom.

Toda ni bilo več pomoči. Strup deluje bliskovito. Najpreje nastopi omotica, pogled postane moten, puls bije počasneje. Ranjenec se je onesvestil. Ko se je zopet zavedel, je čutil bolečine v nogi. Strup je pričel kri razkrajati in nastopil je smrtni boj. Še par konvulzivnih streslajev in nesrečnej je bil mrtev. Indijci so dvignili truplo svojega tovariša in ga pokopali. Na mrkih obrazih nisi opazil izraza očitka. V smrti svojega tovariša vidi Indijec le izpolnitev usode, ki je za njega največji svetovni zakon.

AMERIKANKA, KI JE PLESALA S PRINCEM

Ko se je vozil angleški princ v Ameriko, je trikrat plesal z Miss Leonoro Cahill iz St. Louis, Mo.

Zanimivosti o grozdju.

Zdaj je sezona grozdja, ki spada kot hrana in zdravilno sredstvo med najvažnejše in najboljše plodove. Z facijonalno in smotreno uporabo tega bogatega daru prirode lahko izboljšamo prehrano in ublažimo ali povsem preprečimo mnoge bolezni. Žal da spreminja človeštvo tega dobrotnika vsled svoje nevednosti v škodljivo alkoholno pijačo.

Različne vrste grozdja so po sestavini različne, kakor je pač podnebje, nadmorska višina, zemlja, način obdelovanja in še nekateri druge okolnosti. Povprečno je v 100 gr. grozdja 75—80% vode, 0,550—1% azotnih snovi, 10—30% takozvanega grozdnega sladkorja (ogljikovega), 2% ekstraktivnih snovi in 2% mineralnih soli. Od vseh redilnih snovi grozdja je 78% za človeški organizem dobrih, ostali 22% pa ni za rabo. V 100 delih mineralnih soli grozdja je 47% kalijeve soli, 2% natrijeve, 12% kalcijeve, 0,8% železne, 31% žveplene in nekaj odstotkov magnezijeve ter drugih. 1 kg grozdja da človeškemu organizmu okrog 700 kalorij, toplotne energije, dočim daje 1 kg svežega ali kislega kravjega mleka 550—700 kalorij. Velika je redilna vrednost grozdja. Grozdni sladkor je po prijetnem okusu in redilnosti neprimerno boljši kot navaden tovarniški in če bi mogli izveči z njega sladkor, mesto da prešamo vino, bi imeli vsako leto več sto vagonov prav dobrega sladkorja. Voda, ki se nahaja v grozdju, izborna čisti želodec in čreva, ker razkrajja škodljive soli in druge snovi, ki jih more organizem izločati, da človek ne zboli. Ta voda odstrani iz našega organizma razne strupe, ki jih stalno

zauživamo v različnih oblikah. Žveplene soli in natrij v grozdju pa igrajo važno vlogo pri prebavi hrane.

S svojimi vitamini in redilnimi snovmi je grozdje izborna hrana za deco, za slabe in onemogle starce, za spotnike, turiste, skratka za vse, ki hočejo biti zdravi in krepki ter skrbeti, da gre prebava hrane normalno svojo pot.

Že v davnih časih so zdravniki priporočali grozdje kot zdravilo proti mnogim boleznim. V najnovjšem času so se začeli učenjaki zanimati za ta problem. Potom analize so ugotovili metode in načine za lečenje z grozdom. Posledica lečenja z grozdom so različni blagodejni pojavi v našem organizmu, zlasti redna prebava. Umetno in metodično lečenje z grozdom je zelo uspešno, če ne jememo s tem času mnogo mesa, če se izogibljemo vseh alkoholnih pijač in če se gibljemo čim več na prostem. Grozdje priporočajo zdravniki posebno slabokrvnim, nervoznim in sploh ljudem, ki jim je organizem vsled kake bolezni izčrpan. Suhi se lahko od grozdja zrede, debeli pa izgube nepotrebno maščobo. Sploh pa si je treba zapomniti, da je grozdje najboljšo sredstvo proti večini trebušnih boleznim, kadar človek čuti, da mu telo odpoveduje vsled nepravilne in neredne prebave ali drugih notranjih nedostatkov.

Gr zdje je zelo koristno za vse ljudi, ki jedo preveč mesa ali pijejo preveč alkoholnih pijač, ki trpe na glavobolu ali pa ki čutijo pomanjkanje sline v ustih. Tudi neprijeten duh z ust lahko z grozdom odpravimo. Ne smemo pa lečiti z grozdom težko bolnih, ker bi jim lahko samo škodovali. Groz-

dje je kakor rečeno izborno zdravilo za lažje, notranje bolezni.

Prve dni čutimo, da prebava hrane ni povsem v redu. Tudi sicer je telo nekam utrujeno, če se najemo grozdja. Toda kmalu vse to izgine in pojavi se prijeten občutek fizičnega zadovoljstva. Človek postane vesel, čil in krepak. Kdor se hoče tečiti z grozdom, naj poje spočetka 250—300, potem 400 gr. itd. do 1, 2 ali celo 3 kg na dan in sicer v treh porcijah; prva polovica dneve porcije zjutraj na tešče, druga četrtina porcije eno uro pred večerjo. Za suhe in slabotne ljudi je priporočati bolj sladko grozdje s tanko lupino, za debele pa manj sladko z debelo lupino. Grozdni sok je zelo dober tudi za dojenčke, ki ne morejo prebavljati kravjega mleka ali mlečnih jedi. Če torej mati ne doji sama, naj skrbi, da dobi dete vsaj od časa do časa, malo grozdnega soka.

Smrtna nesreča v Prevaljah.

Posestnik Rok Bertold, stanujoč na Strojni pri Prevaljah, je dne 31. avgusta popravljaj oziroma dvigal sprednji del svoje hiše z zato primernimi pripravami, da bi tako odstranil lesene, že pregnite stebre, na katih je hiša stonela. Bertold pa hiše ni zadostno podprl, vsled česar se je poslopje premaknilo in zavleklo s svojega mesta in je tamkaj zaposlenega 59-letnega česarja Filipa Gorenška iz Strojne tako pritnilo, da je bil nesrečnej takoj mrtev. Ponesrečni je zapustil šest neprekrbljenih otrok.

Človek je najbolj plemenito stvarstvo božje, a težko je vrjeti to, če poslušas dva, ki se pripravata preko plota.

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica, Nova velika kuharska knjiga, Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške glase. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

62 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

MORSKI JASTREB.

Spisal Rafael Sabatini. — Za G. N. priredil G. P.

74 (Nadaljevanje.)

Laroque se je obrnil proti njemu ter rekel: — Da, majhno modro zastavo, na kateri je naslikan ptič, mislim da storklja.

— Storklja? — je rekel Oliver zamisljeno. Ni se spomnil nobene sličenega angleškega znaka ter vsled tega domneval, da ladja ne more biti angleška. Šlihal pa je za seboj šum. Obrnil se je ter našel Rozamundo, stoječo pri vstopu, le napol zakrito od zavese. Njeno lice je bilo blede in oči na široko odprte.

— Kaj je? — jo je vprašal na kratko.

— Misli, da je storklja, — je rekla, kot da je zadostno pojasnilo.

— To je malo verjetno, — je rekel on. — Dečko se moti.

— Ne dosti, Sir Oliver.

— Kako ne dosti? — Ker ni vedel, kaj hoče reči, je stopil k njej.

— Kar smatra on za storkljo, je čaplja, bela čaplja in belo je v heraldiki srebrno, kaj ne?

— In kaj potem?

— Ali ne spoznate? Ta ladja je Silver Heron.

Ozrl se je vanjo.

— Presneto, — je rekel. — Malo me briga, če je srebrna, čaplja ali zlata koblica.

— To je ladja Sir Johna. — Sir Johna Killigrewa, — je pojasnila ona. — Bila je pripravljena na odhod, ko ste prišli v Arwenack. Bil je namenjen v Indijo. Ljubezen do mene pa ga je najbrž napotila, da je sledil vam, v praznem upanju, da vas prehitijo, še predno bi prišli v Berber.

— Sveta nebesa, — je rekel Sakr-el-Bar ter se zasmejal. — Par dni je prepozno.

Ta dovitiv pa ni izžval v njej nobene veselosti. Še nadalje je zrla nanj, s poželjivimi, a boječimi očmi.

— A vendar, — je nadaljeval, — je prišel prilično. Čeprav je veter, ki ga je princ, slab, prihaja vendar naravnost iz nebes.

— Ali bi bilo mogoče? — je pričela, a se obotavljala, nakar je dostavila: — Ali bi bilo mogoče stopiti z njim v zvezo?

— Mogoče pač, — je odvrnil. — Izmisli pa si moram sredstvo za to in to ne bo tako lahko stvar.

— Ali bi vi storili to? — ga je vprašala s precejšnjim začudenjem, ki se ji je izražalo tudi na obrazu.

— In rad, — je odvrnil, — ker ni nobenega drugega izhoda. Brez dvoma bo stalo par življenj, a kaj... Ni končal stavka ter le skomignil z rameni.

— Ne, ne, za to ceno, — je protestirala ona. In kako naj bi vedel on, da je bila edina cena, na katero je mislila, njegovo lastno življenje, o katerem je vedela, da ga izgubljeno, če bi poklicali na pomoč Silver Herona.

Predno ji je mogel odgovoriti, je bila njegova pozornost obrnjena v drugo smer. Med posadko se je čulo mrmranje in naenkrat sta se dvignila dva glasova ter zahtevala, naj Asad takoj odrine na morje ter tako odstrani galere iz okolice, ki je postala tako nevarna. Vsega tega je bil kriv Marzak. Njegov glas je prvi stavil ta bojazljivi predlog in infekcija te panike se je razširila po vseh vrstah korzarjev.

Asad se je dvignil do svoje polne višine ter se ozrl nanje z očmi, ki so zatrle še burnejše zahteve ter dvignil svoj glas, ki je nekdanj poglaj na stotine mož naravnost v žrelo smrti, brez vsakega protesta.

— Tiho, — je ukazal. — Jaz sem vaš gospod ter ne potrebujem nikakih svetovalec izven Alaha. Kadar bom smatral čas primernim, bom dal povelje za odhod, a ne prej. Vsak na svoje mesto in mir.

Ni se hotel pripraviti z njimi ter jim pokazati, kakšne zdrave razloge ima, da ostane v tem skrivališču, mesto da odvesla na morje. Zanje je bilo dosti, da je hotel tako. Nikdo ni smel dvomiti o njegovi modrosti in njegovih sklepih.

Asad pa je predolgo ležal v Alžirju, dočim so njegova brodovja pod Sakr-el-Barom in Biskonom križarila po Sredozemskem morju. Ljudje niso bili več vajeni pokoriti se slepo njegovemu glasu in njih zaupanje v njegovo sodbo ni bilo zgrajeno na zdravi podlagi preteklih izkušenj. Moč je posadke ni še nikdar povedel v bitko ter jih privedel iz nje zmagovalno ter polne plena.

Vsled tega so sedaj sodili proti njemu. Zdelo se jim je naravnost blazno ostati tukaj in njegova tozadevna objava je bila zadostna, da je razpršila vse dvome.

Mrmranje je naraslo in ni ga mogla premagati navzočnost Asada in njegov zapovedovalni pogled. Eden renegator, katerega je na tajnem ševal Vigilto, je tedaj dvignil svoj glas ter zahteval kapitana, katerega so poznali in mu zaupali.

— Sakr-el-Bar, Sakr-el-Bar! Ne boš pustil, da bi bili zajeti v tej luknji kot podgane.

Ta vzklik je bil kot iskra za sod smodnika. Več kot dvajset glasov je naenkrat dvignilo isti krik. Može so pričeli iztezati roke proti Sakr-el-Baru, ki je stal, viden vsem, na sprednjem krovu ter razmišljal v svojem duhu na priliko, ki mu je bila naravnost vsiljena.

Asad je stopil korak nazaj, ves presenečen. Njegovo lice je bilo blede, oči so mrko žarele in roka je posegla po seimitarju, a ni potegnila meča iz nožnice. Mesto tega pa je zrl na Marzaka strup, ki se je zbral v njegovi duši, ko je videl, kako omajana je njegova avtoriteta.

— Ti tepec, — je zalajal. — Le poglej na svoje strahopetno delo. Ali vidiš, kakšnega pleklenščka si dvignil s svojimi babji nasveti. Da bi ti poveljeval galero! Da bi ti postal borilec na morju! Ihot bi, da me je Alah strl v prah, še predno sem te zaplodil.

Marzak se je umaknil vsprčo furije teh besed, kajti bal se je, da bo sledilo še kaj hujšega. Ničesar ni odgovoril in nič se ni opravičil. V istem trenutku si je komaj drznil dihati.

Rozamunda pa je v svoji poželjivosti stopila naprej, dokler ni stala tik poleg Sakr-el-Bara.

— Bog nam pomaga, — je rekla s hvaležnim glasom. — To je vaša prilika. Može bas bodo ubogali.

Zrl je nanjo ter se medlo nasmehnil.

— Ubogali me bodo, — je rekel. — V par trenutkih, ki so potekli medtem, pa je storil svoj sklep.

(Dalje prihodnjič.)

Konec Sherlocka Holmesa.

Spisal Arkadij Buhov.

(Iz zapiskov dr. Watsona.)

(Konec.)

Zunaj naš je čakal izvošček. Po zdravil je Holmesa in glasno rekel: — Le hitro sir. Odšel sem zadnji, takoj, ko sem ubil najmlajšega. Vsak trenutek lahko pride policija in vam odvzame slavo, če zadržite morilce.

Marsikdaj sva doživela nevarnost, toda petjati se pri belem dnevu z morilecem namesto s kočijažem — to je bilo preveč.

V sobi umorjenih sva našla grozen nered. Pogledal sem Holmesa. Bil je blede in roke so se mu tresle. S težkim vzdihom je Holmes pokleknil, pogledal sled, ki ga je pustila umazana noga, in se je prestrašen prijel za glavo.

Sled je bil skrbno zaščen s kredom in poleg njega je bil pripet listič. "32cm. To je moj sled. Čevlje sem kupil v univerzalni trgovini na Bridge Avenue. Prodajalec ima rdečo brado. William Strade."

"Watson, jaz bom znorel," sem dejal.

Predvidno sva stopila k oknu. Tam je ležal črk in zraven je stalo zapiskano:

"Moj črk. Jaz sem bil pomagač. Ulica Peterih št. 5, v kleti. Pokličete me po Jimu, ki se mu pravi Zelena Podgana. Doma sem med 4. in 6. Samuel Bryton, ubegli kaznjence."

"Pokličite hotelske nastavitelje!" je mračno rekel Holmes in obupan padel v naslanjač. "Vi pa, Gregson, pojdite v splošno trgovino in zaslišite prodajalca!"

Ko so se zbrali lakajji v sobi, jih je Sherlock pazljivo ogledal in vprašal:

"Kdo je imel službo nočoj?"

"Jaz, sir," je vpludno odgovoril najmlajši lakaj neprijetnega roparskega obraza. "Jaz sem pustil morilce noter. Bilo je domenjeno, da bi prišli pol ure prej, toda so se zamudili."

"Ali so dolgo bili tukaj?" je žalostno vprašal Holmes.

"O ne, sir," je odgovoril drugi lakaj.

"Pazil sem ves čas, da kdo ne pride. Samo četrt ure. Vsi ti gentlemani so umrli tako hitro."

"Naj ne bom jaz Jack Sprint, ki ga lovi policija štiri leta," je zakričal tretji lakaj, "če je kdo ry. Takrat sem vse izvršil sam. Hitreje umrl kakor ti gentlemani."

"Ali ste oropali ubite žrtve?" je vprašal Holmes in se je obrnil v stran.

"Seveda, sir. V jekleni blagajni smo pustili pismo. Tam stoji pisano, koliko smo odnesli denarja in je tudi natančen naslov osebe, pri kateri smo spravili ta denar."

Nekoliko minut pozneje se je povrnil Gregson. "Videl sem prodajalca," je rekel. "Oseba, ki je kupila čevlje, mu je pustila naslov in ga prosila, da ga javi policiji. To je William Strade."

"Ne pozabite, da sem bil jaz morilec," je rekel naš voznik, ki je stopil v sobo.

"Ne pozabite tudi name, je rekel lastnik hotela, ki ga je spremljal."

"Da ne bi jaz vedel o vsem, bi se tudi nič ne zgodilo! Moje ime je Brigers. Bil sem štirikrat kaznovan."

"Storite, kar hočete, Gregson," je zakričal Holmes in si zamažil ušesa. "Moriarty me ima za norca. Že pet ali šest slanih umorov, in jaz bom moral postati trafikant ali natak. Saj si tudi moram služiti kruh."

Objokan je utekel Holmes iz sobe.

Ko sta prihodnjič povabila Gregson in inšpektor Lestrade mojega prijatelja na preiskavo v drugi zavezi, je sedel morilec kar poleg ubitega in čital časopis.

"No, vam se pač ni mudilo?" je rekel Holmes očitačo. Pustil sem vendar sledove, razmetel po sobi črke, vrezal sem se v prst, da novo komitoko grozodejstvo je z ostanejo prav jasno medu na lo razburilo tamošnje prebivalce.

Grozodejstva komitov.

Po poročilih iz Štipa so komiti napadli na poti med Kočmami in Carjevem selom dva seljaka, od katerih so zahtevali konje. Ker sta se seljaka uprla, so jima komiti prestrelili glavi skozi oči. To sobi črke, vrezal sem se v prst, da novo komitoko grozodejstvo je z ostanejo prav jasno medu na lo razburilo tamošnje prebivalce.

Pred petdesetimi leti so bile ženske lepše.

Pariz, Francija, 21. septembra. Francoski slikar Gabriel Doumergue, ki je baje naslikal več žensk kot katerikoli drugi slikar na svetu, pravi, da so bile pred petdesetimi let ženske dosti lepše kot se sedaj.

Kako naj prihranimo na otroških čevljih?

Mnogim se bo zdelo to vprašanje malenkostno, toda vprašajo naj starejši šolski otroci, in prepričajo, da je izdelek za otroške čevlje jako važen in pomemben postavek v mesečnem programu družine. Otroci po svoji naravi morajo skakati; s skakanjem, branjem, suvanjem in s prirodno malomarnostjo pa trgajo čevlje — na obup mame in jezo očeta, ki morata neprestano trošiti denar za nakup novih čevljev in popravljanje starih.

Čevlje pa lahko ohranimo delj časa, ako smo bolj previdni pri nakupu. Prvi pogoj je, da kupimo starejši svojim otrokom take čevlje, ki so prostorni in celo nekoliko daljši, tako da dopuščajo rast in razvoj noge. Taki čevlji iz dobrega usnja je bolj priporočati kot čevlji iz slabšega usnja. Navadno jih nosi otrok delj, kot več parov čevljev slabše kvalitete. Ko se pa raztrgajo, je treba samo nove podplate, ki jih pri dobrem usnju lahko menjamo celo štirikrat. Male razpoke se lahko pokrpajo, doma. Žblji iz medu na petih povzročajo pri hoji manj ropota kot železni. Gumijev pete preprečuje stresanje pri hoji in so udobna in pri nekaterih osebah dalje trajajo kot usnjeni. Nikar pa ne dovolite, da hodijo otroci z obnudenimi petami; to pokvari obliko čevlja.

Otrok, ako nosi dva para čevljev, ki ju zamenjava vsak dan, bosta oba para delje trajala. Težko je napotiti otroka, da bi skrbno pazil na čevlje, zlasti pa da bi jih držal suhe. Zato je dobro poučiti otroka, da vidi sam, zakaj in kako mokrota kvari čevlje, da postanejo grdi in obnošeni. Ako otroka o tem prepričamo, bo bolj pazil na čevlje. Če se čevlji zmočijo, tedaj jih treba očisti in skrbno osušiti, ker se mokro usnje zelo lahko že in, ako se prehitro posuši, postane raskavo, trdo in lahko oboji. Umetnost je nataknilo mokre čevlje na kopito, da se posuše, ali pa natrpati vanje polno papirja.

Raba primerne olja ali masti silno pospešuje trajnost usnja pri čevljih, ker postanejo bolj odporni proti vodi. Najboljše sredstvo je mast od parkljev, ribje in ricinovo olje. loj, volnena maža ali kombinacije istih. Vazelin in mineralna olja so tudi dobra, še boljša pa, ako so pomešana s kakim živalskim oljem ali mastjo. Ricinovo olje je morda najboljša za čevlje. Svetli čevlji postanejo bolj temni, ako se namažejo z oljem in ali mastjo.

Črni komunist na prestolu ruskih carjev.

"Rabočaja Gazeta" je priobčila te dni sliko, ki predstavlja zamorskega komunisto Luniona na prestolu ruskih carjev. K sliko piše: Sodrugi Lunion, član petega mednarodnega komunističnega kongresa, predstavnik najbolj zatiranega dela delovnega ljudstva francoskih kolonialnih črnev — počva na prestolu ruskih carjev. Proletarci sveta, zavedajte se tega, da pade lahko vsak prestol po volji delovnega ljudstva, kakor se je te zgodilo na Ruskem.

SLOVO ANGLEŠKEGA PRINCA

Včeraj je odpotoval iz New Yorka na svoje posestvo v Canadi angleški princ. Sto časnikaških poročevalcev je hotelo govoriti z njim, princ je pa v splošnem izjavil, da mu je ugajalo v New Yorku in da se je izvanredno dobro zabaval.

PRED PETDESETIMI LETI SO BILE ŽENSKE LEPŠE.

Pariz, Francija, 21. septembra. Francoski slikar Gabriel Doumergue, ki je baje naslikal več žensk kot katerikoli drugi slikar na svetu, pravi, da so bile pred petdesetimi let ženske dosti lepše kot se sedaj.

Kretanje parnikov - Shipping News

23. septembra: Cherbourg; York, Cherbourg in Bremen.
24. septembra: Berengaria, Cherbourg; Chicago, Havre; Dullio, Genoa.
25. septembra: Zealand, Cherbourg.
27. septembra: Levathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Mount Clay, Hamburg; Muenchen, Bremen; Volendam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.
30. septembra: Resolute, Hamburg.
1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.
2. oktobra: Thüringia, Cherbourg in Hamburg.
4. oktobra: Olympic, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Roehampton, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.
7. oktobra: De Grasse, Havre; Arabic v Cherbourg in Hamburg.
8. oktobra: Aquitania, Cherbourg; France v Havre.
10. oktobra: Pres. Wilson, Trst.
11. oktobra: Homeric, Cherbourg; Republic, Cherbourg in Bremen.

bour in Bremen; Hansa, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne.
14. oktobra: Reliance, Cherbourg in Hamburg; — America, Genoa.
15. oktobra: Berengaria, Cherbourg.
16. oktobra: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg.
18. oktobra: Levathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Columbus, Cherbourg in Bremen; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Conte Rosso, Genoa.
22. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; America, Cherbourg in Bremen.
23. oktobra: Martha Washington, Trst.
25. oktobra: Olympic, Cherbourg; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Lancastria, Cherbourg; Muenchen, Bremen; Dullio, Genoa; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.
28. oktobra: Resolute, Cherbourg in Hamburg.
29. oktobra: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.

Preživite Božič

s svojimi sorodniki v Jugoslaviji.

United States Lines so priredile Božični izlet v Jugoslavijo s parnikom LEVIATHAN, ki bo odplul iz New Yorka dne 6. decembra.

Mr. Bisco bo vodil ta izlet iz New Yorka prav do Zagreba. V svoje domaće mesto boste prišli pravočasno za božične slovesnosti.

Na svojem potovanju boste imeli čiste in udobne kabine, dobro hrano, ugodno postrežbo in vsak dan godbene koncerte.

Za vse informacije pišite na —

UNITED STATES LINES

45 Broadway, New York City

ali vprašajte vašega lokalnega agenta

Managing Operators for

UNITED STATES SHIPPING BOARD

Oropana železniška blagajna v Bački.

Te dni so neznani vlomilci vdrli v železniško blagajno tipa 'Wertheim' na postaji Očasi v Bački.

Tatovi so odnesli 18.000 dinarjev gotovine, ki je bila v blagajni.

Storilec dosedaj žandarmerija še ni prišla.

Kje je moj brat FRANK PETER-NELJ, doma iz Cerkna in v Ameriki od oktobra leta 1910. Njegov zadnji naslov imam od februarja 1922 na Box 101 Avella, Pa. Tja sem večkrat pisala, pa ni odgovora. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi poroča, ali naj se pa sam javi svoji sestri: Marija Peter-nelj, Oslavia, Peuma pri Gorici, Venezia, Guila.

(2x 20, 22)

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Pri vsaki priliki —

če Vam je treba poslati v staro domovino bodisi v Dollarjih, Dinarjih ali Lirah, —

če potrebujete nasvete za potovanje v domovino in nazaj v Ameriko, —

če hočete rešiti kako zadevo v starem kraju, uložiti ali dvigniti denar, ali —

če se odločite Vaše prihranke tukaj obrestonosno naložiti, bodite svesti, da Vas bo domača Banka in ljudje, kateri poznajo Vaše potrebe bolje poslužili, kakor stranski; iz tega lahko posnamete, da se zamorete v vseh takih prilikah zaupno obrniti na —

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDO JE namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prijavi in drugih stvareh.

Pojasniti, ki vam jih namoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljeni dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D.C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prošil v stari kraj glasom najnovelše odredbe

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pošto. Iz Jugoslavije bo pripuščen v prihodnjih tleh, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priselencev.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslavlani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKO

dobite edino pri:

NAVINEK-POTOKAR

331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

PISTE TO CENI.